

"מה אש"ב"

"כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם"

גיליון 11

פרשת – תרומה

אוצר הפרשה

ת"א	17:08	מוצ"ש	18:06	ר"ת	18:40
-----	-------	-------	-------	-----	-------

הצדקה שאדם נותן, לשם כבוד? או לשם מצוה?

בפרשתנו נאמר, "מאת כל איש אשר יזבנו לבו תקחו את תרומתי" (כה-ב) בצלאל היה אחראי על התרומות, וחכמתו היתה לדעת, איזה כסף וזהב נתרם לשם שמים..... ואיזה נתרם לשם כבוד..... ככל שהתרומה ניתנה בלב יותר זך וטהור, כך היא שמשה לדברים גבוהים יותר במשכן.

הגמרא במסכת כתובות (דף ס') מספרת, שרבן יוחנן בן זכאי יצא מירושלים עם תלמידיו, וראה נערה אחת שמלקטת שעורים מבין גללי צואת החמורים..... זה תקדים! לא היה מקרה סוציו-אקונומי כזה בהיסטוריה! היא לא חיפשה אוכל בפחי זבל של בני האדם..... היא לא היתה צריכה להתמודד רק עם ריחות לא נעימים.... היא הלכה למקום שהחמורים עושים שם צואה, ופרקה גלל גלל להוציא גרגירים של שעורים, שזה בעצמו מאכל בהמות, ואחרי שהיא אספה את הכל היא הלכה לבשל את השעורים, לעשות מזה דייסא... יש מישהו בעולם שיכול לאכול דבר כזה?! אין אפילו מי שיריח את זה!

שאל אותה רבן יוחנן בן זכאי, מי את? איך הגעת למצב כזה? אמרה לו הנערה, אני הבת של נקדימון בן גוריון, והגעתי למצב הזה כי אבא שלי לא היה עושה צדקה, שואלת הגמרא, וכי נקדימון בן גוריון לא עשה צדקה? הוא היה מליארדר צדיק, עד שהקב"ה העמיד את השמש בשבילו, כל יום שלוש פעמים ביום, שעתיים לפני שהיה הולך לבית הכנסת, הפועלים שלו היו מגיעים עם שטיחים ופורשים משטח הבית שלו עד בית הכנסת, שזה היה מרחק..... הוא היה הולך מהבית עם שטיחים עד בית הכנסת, ואחר כך היה מפקיר לעניים, וכל העניים היו באים ולוקחים את השטיחים היקרים, ומוכרים אותם בשוק בשבע מאות שקל לשטיח.

היש לך יהודי שנתן צדקה יותר ממנו, אומרת הגמרא, נכון הוא עשה צדקה, אבל הוא עשה לכבודו..... שואל המהרש"א שם, הוא עשה לשם כבוד, אבל האם זה לא נחשב לצדקה?... אף אם תחשיב לו רק אחוז אחד מכל הצדקות שעשה, זה עדיין יותר מכל מה שכולנו עשינו ונעשה ביחד כל החיים!..... עונה המהרש"א תירוץ מבהיל, "כשאדם עושה מצוה לשם כבוד, זה גרוע יותר מאשר לא היה עושה את המצוה כלל". בכל אחד ואחד מאתנו מקננת המחלה הזו של הכבוד, והכבוד הוא הדוחק! הוא יפיל אותך לתהום, אבל מפני שהוא לא יכול לראות את עצמו פחות מהשכן שלו, הוא חייב לקנות אוטו חדש, ואין קץ לעמלו, כל חייו הוא יהיה עבד! זה מה שעושה הכבוד, עדיף לא לעשות מאשר לעשות עם כבוד..... (אוצר הדרשות הקצרות תרומה)

שו"ת "בוה אש"ב"

הרה"ג יוסף חיים עדני שליט"א רב ומו"צ בבית הוראה "ביע אומר"

דין הלכתי – מהפרשה

בזהירות ומעלת קדושת בית הכנסת

נאמר בפרשתנו, "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (כה-ח) כל עניין בניית המשכן וכליו, להיות בית לקב"ה שבו ישרה שכנתו, וכיום אין לנו ביהמ"ק, בתי כנסיות ובתי מדרשות נקראים בית מקדש מעט. וכותב מרן השולחן ערוך (סימן קנא ס"א), בתי כנסיות ובתי מדרשות, אין נוהגים בהם קלות ראש, כשחוק והיתול ושיחה בטילה, ואותם הנוהגים שם שחוק וקלות ראש, עליהם נאמר "מי בקש זאת מידכם רמס חצרי".

מעלת הזהירות בקדושת בית הכנסת:

כותב הזוהר הקדוש (תרומה קלא ע"ב), מי שמדבר דברי חול בבית הכנסת, אוי לו שמראה שיש פירוד בעולמות העליונים, אוי לו שגורע את האמונה, אוי לו שאין לו חלק באלוהי ישראל, שמראה שאין לו אלוה ח"ו, שהרי אינו מתבייש להפסיק בשבחו. ואפילו הוא מאמין שיש אלוה, אבל הוא מראה שכאילו הקב"ה לא נמצא בבית הכנסת. ואפילו הקב"ה שם, אינו ירא ממנו, ונוהג קלון בתיקון של מעלה שנתקן כשמתפללים, שכיון שמפסיק באמצע, מראה שאין השבחים והתפילות מתקנים כלום.

מה זוכה המקפיד בקדושת בית הכנסת:

כתב הגאון רבינו חיים פלאגי זצוק"ל, על ידי שנוהג קדושה בבית הכנסת, הקב"ה שומע תפלתו ומצילו מן האויבים, ויראה זרע, יאריך ימים, וחפץ ה' בידו יצלה, ולא ימות לשחת, ולא יחסר לחמו. ולאחר מותו, תנוח נפשו בקבר לשכון בטח, וגופו ועצמותיו אינם נרקבים.

שו"ת – בהלכות "שבת"

האם אפשר לשמוע קידוש ממי שאינו קיבל שבת עדיין?

מי שעדיין לא קיבל את השבת, ונצרך לקדש לאדם אחר, שכבר קיבל שבת מבעוד יום, רשאי לקדש בשבילו, אף על פי שאינו מקבל על עצמו שבת בקידוש זה, כי הואיל והוא עתיד לבוא לידי חובת קידוש, יכול להוציא אחר שכבר בא לידי חובת, (שו"ת "ביע אומר" חלק ח' או"ח סימן מו אות ו וכן בחלק ז או"ח סימן נח בגליון).

מהו סדר הקידוש על הפת, כאשר אין יין?

אדם שמקדש בליל שבת על הפת, קודם הקידוש יטול ידיו ויברך "על נטילת ידיים", וישב במקומו, ויאמר "ויכולו וכו... בעוד הפת מכוסה, ואחר כך יגלנה, ויניח שתי ידיו על הפת, ויברך המוציא וברכת הקידוש, ובוצע ואוכל, (בן איש חי בראשית שנה שנייה אות כח).

אדם שאין לו לא פת ולא יין לקדש, מה יעשה?

אדם שאין לו לא פת ולא יין לקדש, אינו יכול לומר את ברכת הקידוש לבדה, אלא יצא חובת קידוש מהתורה, בתפילה, (חזון עובדיה שבת חלק ב עמ' עה וכן הליכות עולם חלק ג עמ' ו),

ואם רוצה לקדש על פירות או מאכלים אחרים, אינו רשאי לומר עליהם את ברכת הקידוש, (חזון עובדיה חלק ב עמ' עז), ומכל מקום מי שאין לו לא יין ולא פת לקידוש, אינו צריך להיות בתענית, אלא אוכל ושותה ללא קידוש, (שם בעמ' עז).

באר יצחק

הרה"ג יצחק לורי שליט"א רב העיר נשר וחבר מועצת הרה"ר

מה מברכים על פיצוחים המצופים בדבש/סוכר

הכלל בענין פירות וירקות הוא, שאם הדרך לאוכלו בין חי בין מבושל, מברך עליו כברכתו, בין חי בין מבושל, ואם הדרך לאוכלו חי זוקא ואוכלו מבושל, מאחר שנעשה גרוע בבישול, מברך עליו, שהכל, וכן להיפך, אם הדרך לאוכלו מבושל זוקא והוא אוכלו חי, מברך "שהכל", כמבואר בשולחן ערוך (סימן רב' סעיף יב' סימן רה' סעיף א').

לפי זה, אגוז שרגילים לאוכלו חי ולא מבושל, אם מבשלים אותו מברך, שהכל, אבל כאשר מטגנו בדבש הרי הוא משתבח בזה, ומברך "בורא פרי העץ". ולענין שקד המצופה בשוקולד או סוכר, גם כן לא משתנה מברכתו הראשונה, ואף על פי שהסוכר או השוקולד השביח טעמו של השקד, מכל מקום השקד הוא העיקר, ומברך עליו "בורא פרי העץ".

וכן לענין שאר פיצוחים המצופים בסוכר או דבש, לא משתנה ברכתם, כמבואר בהליכות עולם (חלק ב' עמ' קג'), חזון עובדיה ברכות (עמ' רפח').

ולא דמי לסוכריה עם שקד בתוכה, כי שם רובו סוכר, וגם כי בדרך כלל מוצץ תחילה את הסוכריה עד שמגיע לשקד, וכמבואר בילקוט יוסף (ברכות עמ' תלב').

רב אורז

הרב שאול ישועה שליט"א ממזכה הרבים בראשל"צ

במעלת מידת הענוה

נאמר בפרשה "ועשו ארון עצי שטים" (כה-ו) הגמרא במסכת יומא (דף כא) מסבירה, מקום ארון אינו מן המיזה – אינו תופס מקום ועומד על מקומו בנס. ועוד בגמרא מסכת סוטה (דף לה) שהארון היה נושא את נושאי, כך אדם המחזיק בלומדי התורה, או שלומד תורה, יזכה שהתורה תרים אותו ותשא אותו, כמו שהארון נושא את נושאי.

מובא בספר אילו של יצחק, כי בימיו של המגיד ממעזריטש, גר בעל הבית אחד שהיה גם עשיר וגם למדן, והיה עוסק כל ימיו בתורה ועבודה, ואשתו עסקה בחנות השייכת להם, רק שתי שעות ביום היה גם הוא נכנס לחנות, ושאר היום היה יושב בבית המדרש,

יום אחד, גלגל ההצלחה נהפך עליו, ועסקיו ירדו מטה מטה, פנה האיש בשאלה לרבו, המגיד הקדוש, למה ירדתי ממצבי? השיבו המגיד, הרי למדן אתה, וכידוע לך דברי חכמינו זכרונם לברכה, הרוצה להחכים ידירים הרוצה להעשיר יצפין, וסימנך שולחן בצפון ומנורה בדרום,

אשאלך, מה יעשה האיש שרצונו להיות גם חכם וגם עשיר? הלא רב המרחק בין הצפון לדרום? שתק האיש ולא ענה דבר, אמר לו המגיד, אם האדם משים עצמו כאין וכאפס הוא נעשה רחוני, ורוחני אינו תופס מקום, ויכול להיות גם פה וגם שם, ירדו הדברים לתוך חדרי לבו של המגיד ממעזריטש אל האיש, ומאז נעשה שפל ברך ועניו, וההצלחה חזרה אליו כמקודם.

מילתא דבדיחותא

הילד בוכה: וווואהההה... –

האבא: למה אתה בוכה, מתוקי?

הילד: החלב נשפך לי.

האבא: אתה לא יודע שלא בוכים על חלב שנשפך?

הילד: נכון- אבל הוא נשפך על הטלפון שלך.

האבא: וווואהההה...

איש נכנס- עם הרכב שלו במישהו.

כשהגיעה המשטרה, הוא אמר

לשוטרים בכעס גדול

שהבחור גם דיבר בטלפון וגם שתה אלכוהול

השוטר אמר לו –

שהבחור יכול לעשות מה שהוא

רוצה הוא נמצא במרפסת שלו!!

ביאורי פרשה

וטעמה

מרן רבינו הרה"ג הרב יפת טירי שליט"א מגדולי רבני תימן

אדם שיש לו לכלוך מתחת לציפורניו/חינה על ידו, האם יוכל ליטול ידיים?

מובא ברא"ש (חולין דף קז) כל החוצץ בטבילה חוצץ בנטילה, כגון צואה שתחת הצפורן שלא נגד הבשר, ובצק שתחת צפורן אפילו נגד הבשר, וכך גם נפסק בשולחן ערוך (בסימן קס"א סעיף א'). וכתב הבן איש חי (פרשת קדושים סעיף כד) על כן כל אדם לא יגדל ציפורניו, שלא יבוא לידי מכשול, בנטילת ידיים בחציצה.

וכן הכף החיים (שם אות ד') כתב, שעל פי הקבלה, אפילו הציפורן עצמה חוצצת, אם היא עודפת על הבשר. אולם ציפורן המזדללת, אם פירשה קצת חוצצת, ולכן יש לקוצץ אותה, ואם אירע כן בשבת, כותב הכף החיים (שם) שיטול ידיו, ויברך על הנטילה ללא שם ומלכות. אבל פוסקים אחרים לא הסכימו עמו, דהרי כל מה שהחמירו בציפורן שנחתכה מעט, זוקא שנמצא עליה דבר חוצץ, הא לא נוטל ידיו עם ברכה. וכן כתב גם השתילי יתים (שם ס"ק א') דיש לנקות מתחת הציפורן.

וכותב מרן הרב עובדיה יוסף (בשו"ת יביע אומר יו"ד חלק ב' סימן יג') דהא חינה הרגילים לתת על היד בשמחות, אינה חוצצת, שמלבד שנעשית אלא לנוי, אין בה ממשות.

הפתגם השבועי! לפגוע באדם זה כמו נייר מקומט, אפשר לנסות ליישר אותו, אבל תמיד ישאר צלקות!

שו"ת מבית ההוראה

יביע אומר

חתנא דבי נשיאה מורינו הרה"ג אהרן בוטבול שליט"א

אדם שנצרך לנקיבו והוא גם צמא, אך אין בית הכסא בסביבתו – האם רשאי לברך ולשתות?

בשעת הדחק רשאי לשתות בברכה, עיקר ההקפדה של חז"ל שלא לברך כשאינו יכול להתאפק, הוא זוקא בתפילה.

האם מותר לחתוך כדור (תרופה) בשבת?

לכאורה יש בזה משום טוחן, אולם, כיון שכבר נטחן הכדור קודם שהכינו את המרקחת, ואין טוחן אחר טוחן, ולכן אם רוצים לרסק כדור תרופה, הדבר יהיה מותר.

האם יהיה מותר לצאת בשבת עם סוכרייה, במקום שאין עירוב?

אסור.

כשנטלים ידיים לסעודה, האם חייבים זוקא ליטול בכלי, או שאפשר גם ללא כלי?

בנטילת ידיים לסעודה חייבים שיהיה כלי ממש.

זיידודא בהלכה

אם סחטו לימון על הדג, ומיץ הלימון נבלע בתוך הדג, ואחר כך רוצים לחממו על גבי הפלאטה, האם יש לאסור זאת?

מקורות: שו"ת אדני פז (חלק ד' סימן לח')

העלון להצלחת כל התורמים והמסייעים

יגאל קרול הי"ו, אפרים מחפוד הי"ו, אופק מלכי הי"ו יקיר עדני הי"ו.

וכן לעילוי נשמת – דוד בן גרציה הי"ד, עמרם בן שלום, יהודה בן יעקב ויצחק, סיימון בן סרגיי.

לתרומות להוצאת העלון ניתן להתקשר - 050-4162455

מענה הלכתי בד' חלקי שולחן ערוך מבית

ההוראה "יביע אומר"

בטלפון – 02-5875871

שעל ידי ראש בית

ההוראה חתנא דבי נשיאה

מורינו ורבינו הרה"ג אהרן בוטבול שליט"א

סידור ועימוד אליהו חזני הי"ו

שיזכה לגדול לתורה לחופה ולמעשים טובים אמן!